

Sidste Nyt fra Albanien, Kosóva og Makedonien

The Latest News from Albania, Kosóva and Macedonia

 # 288 - 8' årgang - 20.01.2006

Udgiver: **Bjørn Andersen**

Version 1.0 [20.01.2006] • Denne udgave findes - af nogle særlige tekniske grunde - KUN som PDF •
[Info om »Sidste Nyt«](#)

Publisher: **Bjoern Andersen**

Dette nr. er specielt. Det handler alene om *Wikipedia* og om at skrive Balkan-artikler dér.

Wikipedia's adresse er: <http://da.wikipedia.org/wiki/Forside>

Kender du *Wikipedia*?

For nogle år siden opfandt man *overthere* en ny måde at lave encyklopædi på, og denne metode har spredt sig til flere lande, bl.a. Danmark.

Konklusionen først: Jeg tror *Wikipedia* er noget der *holder* og at der er mange gode grunde til at kaste sig ud i det, både som bruger, som forfatter og som bidragyder i et mere begrænset omfang.

Særligt IT-interesserede kan desuden blande sig i hvordan man skal udvikle projektets maskinrum, men det kan vi lade ligge her.

For mig er *Wikipedia* særlig interessant, fordi jeg synes den tegner til at kunne blive et godt sted at lægge **opslagsord, småbiografier og informationer** af mere almen interesse om **Balkan-emner**, der ikke kan placeres bedre et helt andet sted.

Denne artikel består af to ting: Denne introduktion og et lille udvalg af artikler som de så ud 19. januar 2006 ud på aftenen.

***Wikipedia* har en række gode egenskaber - og nogle der er en smule problematiske**, men det ser ud til at de gode egenskaber forstærkes, og at de mindre gode bliver svækket i takt med at der kommer flere artikler og i takt med at artiklerne bliver videreudviklet.

Blandt de gode egenskaber vil jeg fremhæve:

- **Projektet er internationalt.** Der er i dag Wikipedier på en lang række sprog. Den klart stærkeste udgave er den engelske. Hvis man vil springe fra den ene til den anden udgave er det meget nemt.
- Der er en ganske særlig grund til at jeg synes særlig godt om *Wikipedia*, og det er at det er et sted **hvor også venner fra Balkan kan blande sig på lige fod som os andre**. Jo flere af dén slags projekter, desto bedre synes jeg.
- **Alt** hvad der findes på *Wikipedia*, tekst såvel som billeder, **må anvendes frit**, når bare man angiver kilden.
- Der er gode muligheder for at **kombinere** en kortere tekst på *Wikipedia* med én eller flere længere artikler **andetsteds** - og med artikler som ikke har dén karakter som *Wikipedia*-artikler bør have, fx fiktionstekster.
- **Wikipedia vil udvikle sig i takt med behovet.** Hvis der mangler noget, og man har nogle informationer der burde stå der, kan man taste dem ind og uploade dem hurtigt og nemt.
- **Begår man tekniske fejl**, og dét *gør* man, især i begyndelsen, kommer der **hurtigt hjælp**, fordi nogle af brugerne har en særlig administrator-funktion, som indebærer at de holder øje med hvad der bliver lagt ind i *Wikipedia*'en.
- Skriver nogen noget **griseri** (som de rødder der over et par dage søgte at lægge en fuldkommen useriøs artikel ind), eller hvis der er nogen der søger at ødelægge systemet, bliver det stoppet og fjernet. Responstiden var 6 minutter i det konkrete tilfælde.
- Skriver nogen noget den pågældende virkelig tror på, men **som ikke har objektiv karakter**, vil der nemt kunne smækkes en plakat på artiklen om at indholdet er omdiskuteret - eller der kan være nogen der erstatter teksten med én der er mere objektiv. Jeg har selv fjernet nogle afsnit i en artikel om Kosovo, der var *alt* for serbiske (og *ville* være det) og erstattet dem med nogle der i det mindste søgte efter at være objektivt formuleret.
- I tilknytning til de *enkelte* artikler er der et **diskussionsfelt**, hvor man kan skrive hvorfor man har gjort dette eller hint eller komme med forslag til andre deltagere.
- **Alle og enhver har mulighed for at blande sig** anonymt, men det er en stor fordel for diskussionen, hvis man har registreret sig som bruger og skrevet en smule om sig selv på sin brugerside.
- **De registrerede bruger har bedre muligheder for at følge hvad der sker.** De kan fx markere artikler som de vil følge udviklingen på. Så snart der er én der flytter et komma, kan man se det på sin overvågningsliste. Det styrker mulighederne for at holde forbindelse til dem der blander sig. Mange gange er det en administrator, der ændrer lidt på noget teknisk, andre gange er der én der har et godt forslag eller som har suppleret artiklen. Jeg har på et par uger set *mange* tilfælde af begge dele, og synes jeg har lært en hel del - både om hvordan man kan gøre sine artikler bedre teknisk set og om nogle af de emner der interesserer mig.
- Gennem et par uger har jeg skrevet om nogle Balkan-ting, om Holberg og om nogle retslige forhold som har min interesse. På de følgende sider har jeg valgt nogle **artikeleksempler** om Balkan-emner, dels for at vise hvordan tingene ser ud, dels for at opfordre til at **du** også interesserer dig lidt for projektet. Først og fremmest ved at bruge det (og acceptere at blive »irriteret« over at også dét mangler), men dernæst ved at supplere, ved at rette slåfejl, ved at skrive en linie hér og ved at skrive en artikel dér.

- Artiklerne på de følgende sider har jeg for det meste taget initiativ til og skrevet det meste af, men der er et par undtagelser. Fx lå der en artikel om Albanien, før jeg gik på banen, og derfor har mit bidrag været af supplerende karakter (nemlig om tiden i det sidste par år). Som du vil se er artiklerne ikke lige langt. Nogle er meget korte og skrider efter at blive suppleret. Nogle er længere, men ikke færdige. Andre nærmer sig en afrunding og har fået gjort noget ved layoutet - der er måske kommet indholdsfortegnelse og afsnitsopdeling, eller der er kommet illustrationer på.

- Dette fører mig hen til **et par af problemerne**. Det ene problem er at der er **rigtig mange huller**. Det er imidlertid af forbigående art, for det vil forsvinde i takt med at der kommer yderligere tekstbidrag. Midlertidigt kan den enkelte evt. løse problemet ved at svinge over til en anden sprogudgave, fx den engelske.

- Er man ved at **styrke sine sproglige færdigheder**, er det en god idé jævnlig at konsultere den relevante sprogudgave.

- Har man noget **info som burde ud internationalt**, kan man også finde en udvej for dét.

- Et andet problem er at **tæt sammenbyggede artikler kan være vanskelige at supplere**. Hvordan kiler man sig ind dér? Da resultatet skal være så at det samlede resultat bliver bedre end det var før, synes jeg det er en meget spændende udfordring, som måske kan styrke éns formuleringsevne.

Skulle du have lyst til at prøve, så gå ind på startsiden: <http://da.wikipedia.org/wiki/Forside>

Får du brug for hjælp, kan du bede om den i *Wikipedia*-miljøet, det vil generelt være det mest indlysende. Men du er velkommen til at henvende dig til mig, hvis du skønner at det er det mest praktiske, så vil jeg se hvad jeg kan foreslå, skriv til post@bjoerna.dk

Held og lykke fra

Bjørn Andersen

Brug PDF-Reader's bogmærkefunktion til at orientere dig i de følgende artikler.

Albanien

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Republikken Albanien er et land i det sydøstlige Europa. Det har grænse med Serbien og Montenegro i nord, den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien i øst og Grækenland i syd. Kystlinjen vest for landet udgøres af Adriaterhavet og det Ioniske Hav mod sydvest.

Indholdsfortegnelse

- 1 Historie
- 2 Politik
- 3 Distrikter
- 4 Geografi
- 5 Økonomi
- 6 Demografi
- 7 Se også
- 8 Kultur
- 9 Øvrige emner
- 10 Se også
- 11 Eksterne henvisninger

Historie

Uddybende artikel: Albaniens historie

Albanien har været del af en række græske kolonier, efterfulgt af en periode som del af den romerske provins Illyricum. Efter at have været underlagt en række lande, blev Albanien i 1478 en del af det Ottomanske Rige.

Efter den 1. Balkankrig erklærede Albanien sig i 1912 uafhængig fra det ottomanske rige. Situationen i landet var dog fortsat turbulent. Under 2. verdenskrig var landet besat af Italien, men havde en primært kommunistisk modstandsbevægelse under Enver Hoxha, som overtog magten, da italienerne forlod landet.

Indtil 1990, fem år efter Hoxhas død, var Albanien en meget isoleret stat.

Et flerpartisystem er ved at blive stabiliseret, men landet er præget af meget alvorlige økonomiske problemer, idet der mangler investeringer og er problemer med infrastruktur og elektricitetsforsyning. Desuden er der en del korruption, en stor 'sort' økonomi og en omfattende organiseret kriminalitet. Forskellige tiltag der sigtede på at bekæmpe disse problemer er indtil nu [2005] kun lykkedes delvist.

I 1997 udbrød der væbnet oprør og militærets

Republika e Shqiperise

(Detaljer)

(Fuld størrelse)

Nationalt motto: ukendt

Officielt sprog	Albansk
Hovedstad	Tirana
Præsident	Alfred Moisiu
Areal <div>- Total</div> <div>- heraf vand</div>	Areal 140 28.748 km ² 4.7%
Befolkning <div>- Total (År)</div> <div>- Pr. km²</div>	Størrelse 126 3.510.484 122/km ²
Uafhængighed	28. november, 1912
Valuta	Lek
Tidszone	UTC+2
Nationalmelodi	Hymni i Flamurit
Internetdomæne	.AL

våbenlagre blev plyndret. Anledningen var at flere foretagender der havde arrangeret pyramidespil var kollapsede og mange albanere havde mistet deres sparepenge. En NATO-styrke under italiensk ledelse - og med deltagelse fra flere lande, bl.a. Danmark - blev indsat for at sikre ro og orden. Præsident Sali Berisha blev tvunget til at træde tilbage og inden da til at løslade den fremtrædende socialistiske leder [[:en:Fatos Nano]]. Efter parlamentsvalget kom Socialisterne til magten.

I efteråret 1998 blev der begået et attentat mod en fremtrædende demokratisk politiker Azem Hajdari, hvorpå der udbrød uroligheder. Fatos Nano flygtede til udlandet og blev erstattet af en anden socialistisk leder Pandeli Majko.

I 1998-99 modtog man et stort antal flygninge fra Kosovo.

Albanien søger om optagelse i NATO og i EU og støtter USA militært i Afghanistan og Irak. EU, Verdensbanken m.fl. har i de senere år kritiseret de mange problemer, men ser relativt optimistisk på udviklingen, således har EU i slutningen af 2005 besluttet at samarbejde med Albanien på et højere niveau end hidtil.

Siden Hoxha-styrets sammenbrud har Albanien været ledet af Demokraterne under Sali Berisha, Socialisterne m.fl. sidst under Fatos Nano og fra parlamentsvalget i 2005 igen af Demokraterne m.fl. under Sali Berisha. Socialisternes nederlag har ført til at Fatos Nano er trådt tilbage som partiformand og erstattet med Tirana's borgmester Edi Rama, tidligere minister i en socialistisk ledet regering. Pandeli Majko blev samtidig valgt som ny generalsekretær for Socialisterne.

- Albanien historie. Kort oversigt med indledning om den danske baggrund for bistand til Albanien (http://miqesia.dk/erfaring/albanien_historie.htm) . Artikel fra Miqësia - Dansk-Albansk Forening's erfaringsindsamlingsprojekt 2005-2006
- Ludvig Holberg udgav i 1739 sin 'heltehistorie' om (<http://bjoerna.dk/albansk-historie/Holberg.htm>) Skanderbeg (f. ca. 1405, d. 1468), der senere er blevet udråbt som Albanien nationalhelt. Skanderbeg holdt tyrkerne stangen til sin død, derefter indgik Albanien i det osmanniske rige. Ludvig Holbergs tekst indledt og digitaliseret fra fraktur af Bjørn Andersen

Politik

Uddybende artikel: Albanien politik

Statsoverhovedet er præsidenten, som vælges af *Kuvendi Popullor*, eller folkets forsamling. Den væsentligste del af forsamlingens 155 medlemmer vælges ved valg hvert 5. år. Præsidenten har en regering af ministre, som udnævnes af præsidenten.

Den danske ombudsmand har - i forbindelse med ydelse af dansk overgangsbistand - rådgivet **Albanien** med etableringen af en tilsvarende institution. Den albanske ombudsmand betegnes som *Folkets Advokat*.

Distrikter

Uddybende artikel: Albanien distrikter

Albanien er opdelt i 36 distrikter, eller *rrethe* som de kaldes på albansk. Hovedstaden Tirana har en speciel status. Distrikterne er:

- Berat
- Bulqize
- Delvine
- Lezhe
- Librazhd
- Lushnje

- Devoll
- Diber
- Durrës
- Elbasan
- Fier
- Gjirokaster
- Gramsh
- Has
- Kavaje
- Kolonje
- Korçë
- Kruje
- Kucove
- Kukes
- Kurbin
- Malesi e Madhe
- Mallakaster
- Mat
- Mirdite
- Peqin
- Permet
- Pogradec
- Puke
- Sarande
- Shkodër
- Skrapar
- Tepelene
- Tirane
- Tropoje
- Vlorë

Geografi

Uddybende artikel: Albaniens geografi

Albanien består primært af bakket og bjergrigt terræn, det højeste bjerg har en højde på 2.753 meter. Landet har et tempereret klima med kolde vintre og varme somre.

Udover hovedstaden Tirana, som har 300.000 indbyggere, er de vigtigste byer Durrës, Elbasan, Shkodër, Vlorë og Korçë.

Økonomi

Uddybende artikel: Albaniens økonomi

Albanien er Europas fattigste land. Halvdelen er befolkningen er landbrugere, og en femtedel af befolkningen arbejder uden for landets grænser. Landet har en høj arbejdsløshed, udbredt korruption i alle samfundslag og udbredt organiseret kriminalitet.

Albanien modtager støtte fra udlandet, primært fra Grækenland og Italien.

Demografi

Uddybende artikel: Albaniens demografi

Hovedparten af befolkningen (95%) er albanere. Landet har dog en væsentlig græsk minoritet. En række indbyggere med etnisk albansk baggrund bor endvidere i naboområdet Kosovo. Sproget er albansk, men der tales dog også græsk, primært af den græske minoritet.

Siden besættelsen af det ottomanske rige er hovedparten af albanerne muslimer. Religionen er blevet bevaret selv om den under kommunismen var forbudt. Den ortodokse kirke og den katolske kirke er de to næstvigtigste religioner i Albanien.

Se også

Kultur

Uddybende artikel: Albaniens kultur

Blandt Albaniens mest kendte forfattere er Sami Bey Frashëri, en:Fan Noli, Ismail Kadaré og Dritëro Agolli.

Albansk folkemusik spilles stadig i Albanien, Kosovo og Makedonien

Ordet albanerinde har to betydninger.

Øvrige emner

- Kommunikation i Albanien
- Transport i Albanien
- Albaniens militær
- Albaniens udenrigspolitik

Se også

- Verdens lande
- Europa

Eksterne henvisninger

- Indvandrerbibliotekets materialetilbud på albansk (<http://www.indvandrerbiblioteket.dk/albansk/albanskdanisk.xml>)
- Dansk informationsside om Albanien og albanerne (<http://bjoerna.dk/albanerne.htm>) Artikler. Gratis elektronisk nyhedsbrev. Brevkasse. Henvisninger. Ved Bjørn Andersen
- To skridt fremad? Albanien i en brydningstid (<http://bjoerna.net/to-skridt-frem/>) Artikler fra 2005: Valget og den nye regering. Korrupsionsproblemer og en stor "sort" økonomi. I Burrel forsøger man at løse nogle af problemerne selv - på tværs af politiske skel. Omtale af sociologiske undersøgelser om hustruvold og om emigration til Grækenland. Ét problem har man ikke, der er en udbredt religiøs tolerance. Ved Bjørn Andersen
- Artikler om albansk historie og om det dansk-albanske samarbejde under overgangsbistanden (<http://miquesia.dk/erfaring>) ved Bjørn Andersen
- Albanian Forum (<http://www.forumi.zeriyt.com/index.php>)

Europa

Albanien | Andorra | Armenien² | Aserbajdsjan¹ | Belgien | Bosnien-Hercegovina | Bulgarien | Cypren² | Danmark | Estland | Finland | Frankrig | Georgien¹ | Grækenland | Hviderusland | Irland | Island | Italien | Kasakhstan¹ | Kroatien | Letland | Liechtenstein | Litauen | Luxembourg | Makedonien | Malta | Moldova | Monaco | Nederlandene | Norge | Polen | Portugal | Rumænien | Rusland¹ | San Marino | Schweiz | Serbien og Montenegro | Slovakiet | Slovenien | Spanien | Storbritannien og Nordirland | Sverige | Tjekkiet | Tyrkiet¹ | Tyskland | Ukraine | Ungarn | Vatikanstaten | Østrig

Territorier m.v.: Akrotiri og Dhekelia² | Færøerne | Gibraltar | Guernsey | Jan Mayen | Jersey | Isle of Man | Svalbard

1. Ligger delvist i Asien. 2. Regnes normalt som del af Europa af kulturelle og historiske årsager.

Hentet fra "<http://da.wikipedia.org/wiki/Albanien>"

Kategorier: Europæiske lande | Albanien | Europarådet

- Denne side blev senest ændret den 17. jan 2006 kl. 18:54.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Kosovo

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Kosovo og Metohija er ligesom Vojvodina en provins i Serbien. Det var dermed - i sin tid - også en del af Tito's Jugoslavien.

Kosovo og Metohija staves *Косово и Метохија* med kyrilliske bogstaver. *Metohija* betyder *kirkegods*. Området kaldes oftest *Kosovo* af serberne og af det internationale samfund, hvorimod det albanske befolkningsflertal kalder det *Kosova* (med tryk på 2' stavelse: *Kosóva*).

Provinsens hovedstad er Priština skrevet på serbisk og Prishtina skrevet på albansk.

Den nuværende præsident er Ibrahim Rugova, der er albaner. Han er litteraturforsker af uddannelse og har opnået en doktorgrad på Sorbonne.

Flertallet af befolkningen har i mange år været albansk, men der er forskellige opfattelser af hvornår og hvorfor det er sket.

Det er en udbredt albansk opfattelse at albanerne nedstammer fra illyrerne der beboede store dele af området ved Adriaterhavet i oldtiden og før slaverne, som serberne nedstammer fra, kom til Balkan.

I middelalderen var Kosovo et centralt område i det serbiske rige, og fra den tid stammer mange kirker og klostre. Den kristne kirke i Kosovo tilhører den græsk-ortodokse retning.

I perioden efter slaget på Solsortesletten (på serbisk: Kosovo Polje), 28. juni 1389, blev området underlagt det osmanniske rige, og fyrsterne blev efter et stykke tid - mere eller mindre frivilligt - sultanens vasaller. Slaget var formentlig uafgjort. Der deltog serbere på begge sider, de fleste støttede den serbiske hærfører, fyrst Lazar, men nogle støttede sultanen. Både fyrst Lazar og sultanen, Murad I, blev dræbt under slaget.

Hvordan forholdet og fordelingen var mellem serbere og albanere i middelalderen er vanskeligt at sige, men det er sandsynligt at der skete en betydelig vægtfordeling - til gunst for albanerne - i slutningen af 1600-tallet, hvor mange serbere flygtede til Østrig-Ungarn som følge af en mislykket østrigsk-ungarsk invasion og den efterfølgende retræte mod nord.

Der er i dag flere etniske mindretal; det største er det serbiske, og de fleste serbere i Kosovo bor nord for floden Ibar, der går gennem byen Mitrovica.

På grund af store uoverenstemmelser mellem serberne og albanerne, som følge af en guerillakrig der tog til i 1998, og som følge af mislykkede forhandlinger i Rambouillet i begyndelsen af 1999, besluttede NATO at intervenere militært i slutningen af marts 1999.

Interventionen blev gennemført uden om FN's Sikkerhedsråd på initiativ af USA, men med tilslutning af de øvrige NATO-lande, hvoriblandt Danmark. Interventionen var ikke i overensstemmelse med gældende international ret.

Serbien gav op i sommeren 1999, og der blev indgået en aftale, der efterfølgende blev tiltrådt af Sikkerhedsrådet med resolution nr. 1244. Derved blev invasionen ikke egentligt anerkendt, men det militære resultat blev accepteret.

Siden da er Kosovo blevet administreret af UNMIK, *United Nations Mission in Kosovo*, der er en FN-organisation.

UNMIK ledes af en Særlig Repræsentant for FN's generalsekretær. Blandt dem der har været Særlig Repræsentant er to danskere, tidligere forsvarsminister Hans Hækkerup og den

nuværende Særlige Repræsentant Søren Jessen-Petersen,

Der er siden 1999 gjort forskellige forsøg på at overdrage politisk og administrativt ansvar til lokale myndigheder. Med enkelte undtagelser har det serbiske mindretals repræsentanter dog boykottet de nye politiske og administrative organer, i nogen grad på grund af påvirkning fra Serbien.

FNs Sikkerhedsråd har omkring årsskiftet 2005-2006 besluttet at der skal påbegyndes drøftelser om den kommende statsretlige status. Martti Ahtisaari, tidligere præsident i Finland er udpeget af FNs generalsekretær til at forestå forhandlingerne.

Fra serbisk side fastholder man at Kosovo ifølge international ret er en del af Serbien, men man indvilger i at området skal tildeles vidtgående autonomi under fourdsætning af at det serbiske mindretal i det nordlige Kosovo får en tilsvarende autonomi og at de Kosovo serbere der er flygtet til Serbien får mulighed for at vende tilbage på betryggende vis.

Fra albansk side insisterer man på at Kosovo skal være udelt og helt selvstændigt i forhold til Serbien. Det er omkring 2005-2006 ikke tænkeligt at albanerne og serberne i Kosovo kan nå til enighed.

Eksterne henvisninger

- Konstantin fra Kostenec: *Den serbiske Despot Stefan Lazarevics liv og levned*. Oversat og kommenteret af Gunnar Svane. Stefan Lazarevic var søn af fyrst Lazar. Beretningen beskriver tiden efter slaget på Solsortesletten i 1389.
- Noel Malcolm: *Kosovo*. Om Kosovos ældre og nyere historie på engelsk.
- Bjørn Andersen: *Fra Kosovo til Kosóva* (1999). Om Kosovos historie med udgangspunkt i Malcolms beskrivelse. Om den politiske diskussion i Tito-tiden. Gennemgang af interventionsforløbet i 1999.
- Hvor uafhængig skal Kosovo/Kosova være? Hvornår? (<http://bjoerna.net/sidste-nyt/274.htm>) Situationen lige før statusforhandlingerne skal begyndes. Ambassadør Eide's rapport, oktober 2005. Baggrundsmateriale på dansk og engelsk

Hentet fra "<http://da.wikipedia.org/wiki/Kosovo>"

Kategori: Serbien og Montenegro

- Denne side blev senest ændret den 19. jan 2006 kl. 22:06.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Slaget på Solsortesletten

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Slaget på Solsortesletten var et slag mellem serbiske og osmanniske styrker, som fandt sted på Sankt Vitus' dag 1389 (15. juni i den julianske kalender - 28. juni efter den moderne gregorianske kalender). Slagets detaljer er omstridte, men osmannerne var bedst i stand til at tåle de store tab, som begge sider havde.

Begge de ledende hærførere, den serbiske fyrst Lazar og den osmanniske sultan, Murad I, omkom. Der er rejst et serbisk mindesmærke, men også ét for Murad I, på Solsortesletten.

Slaget spiller en stor rolle i serbisk selvforståelse og markerer afslutningen på den serbiske storhedstid i middelalderen, og samtidig er slaget en vigtig begivenhed i den osmanniske fremrykning på Balkan.

Denne historieartikel er kun påbegyndt.
Du kan hjælpe Wikipedia ved at tilføje mere
(http://da.wikipedia.org/w/index.php?title=Slaget_p%C3%A5_Solsortesletten&action=edit)

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Slaget_p%C3%A5_Solsortesletten"

Kategorier: Landslag | Jugoslavien | Serbien og Montenegro | Påbegyndte historieartikler

- Denne side blev senest ændret den 11. jan 2006 kl. 14:45.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Gjergj Kastrioti Skanderbeg

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Gjergj Kastrioti Skanderbeg (ca. 1405 - 17. januar 1468) opfattes som Albanien nationalhelt, fordi han holdt tyrkerne stangen til sin død. Efter hans død indgik Albanien i det Osmanniske Rige.

Indholdsfortegnelse

- 1 Vasal for den osmanniske sultan
- 2 Kruja
- 3 Vasal af kongen af Napoli
- 4 Pavens planer for et korstog med indmarch i Albanien
- 5 Marin Barleti's biografi
- 6 Skanderbeg's segl?
- 7 Se også
- 8 Eksterne henvisninger

Vasal for den osmanniske sultan

Skanderbegs far var en albansk fyrste der blev vasal for den osmanniske sultan; Skanderbeg selv gjorde militær tjeneste for sultanen. På ét tidspunkt sprang han fra og forsøgte at samle de albanske stormænd mod sultanen. Flere gik med ham, andre ikke.

Kruja

Skanderbegs hovedsæde var familieborgen i Kruja, hvor der i dag er et Skanderbeg-museum.

Vasal af kongen af Napoli

Skanderbeg blev vasal af kongen af Napoli (først en:Alfons V of Aragon, senere hans søn en:Ferdinand I of Naples), fik støtte fra ham i Albanien og hjalp til gengæld ham i det sydlige Italien.

Pavens planer for et korstog med indmarch i Albanien

Skanderbeg fik pave en:Pius II's (en:Enea Silvio Piccolomini's) støtte til et korstog mod sultanen. Men da paven døde, blev korstoget opgivet.

Marin Barleti's biografi

Skanderbeg er biograferet omkring år 1500 af en:Marin Barleti (eller Marinus Barletius), en munk der formentlig stammede fra en albansk familie.

Barletis biografi har dannet grundlag for adskillige biografiske beretninger, bl.a. Ludvig Holbergs fra 1739, men formentlig også for en tysk beretning der blev oversat til dansk i 1709. Denne udgave findes på Det Kongelige Bibliotek.

Barletis beretning er analyseret af den klassiske filolog Minna Skafte Jensen.

Skanderbeg's segl?

Arkæologen Peter Pentz har beskrevet en seglstampe som ejes af Nationalmuseet. Ifølge sin græske indskrift har den været Skanderbegs, men muligvis er den først fremstillet efter hans død. Der kendes pt. ikke eksempler på at seglstampen har været brugt på dokumenter i Italien, Albanien eller Tyrkiet. Stampen blev købt til den danske konge i 1634, var senere i privateje og blev anskaffet af Nationalmuseet i 1839.

Seglstampe tilskrevet Skanderbeg, foto: Bjørn Andersen, 2003

Se også

- Sultaner i det osmanniske rige
- Shaban Sinani

Eksterne henvisninger

- Gjergj Kastrioti Skanderbeg (<http://bjoerna.dk/albanien/Skanderbeg.htm>) Bjørn Andersen har forsøgt at opsummere hvad man véd om Skanderbeg i dag
- Minna Skaft Jensen: En heltehistorie / Marin Barletis Skanderbeg mellem mundtlighed og skriftlighed (<http://miqesia.dk/Barletius.htm>)
- Beretningen fra 1709 (<http://scanderbeg.dk/1709/slides.htm>)
- Ludvig Holberg udgav i 1739 sin 'heltehistorie' om (<http://bjoerna.dk/albansk-historie/Holberg.htm>) Skanderbeg Ludvig Holbergs tekst indledt og digitaliseret fra fraktur af Bjørn Andersen
- Peter Pentz: »Den store Albaner« i: »Sfinx«, Aarhus, Danmark, 2003/1, pp. 20-24.
- Skanderbegs segl (<http://bjoerna.dk/albansk-historie/Skanderbegs%20segl.htm>) og Alexanders segl og betydningen for Albanien (<http://miqesia.dk/arrangementer.htm#Pentz>) . Beskrivelse, billeder og links

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Gjergj_Kastrioti_Skanderbeg"

Kategori: Albanere

-
- Denne side blev senest ændret den 18. jan 2006 kl. 22:42.
  - Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
  - Privacy policy
  - Om Wikipedia
  - Forbehold

Sami Bey Frashëri

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Sami Bey Frashëri (1850-1904) var én af de tre Frashëri-brødre der spillede en stor rolle i etableringen af en moderne albansk selvbevidsthed og i frigørelsen fra osmannerne. Sami Bey Frashëri har bl.a. skrevet skuespillet *Æresordet* der blev oversat til dansk af filologen Johannes Østrup

Eksterne henvisninger

- Østrups oversættelse af "*Æresordet*" (<http://scanderbeg.dk/frasheri/aeresordet.htm>) .
Kommentar og digitalisering ved Bjørn Andersen

Denne biografi er kun påbegyndt.
Du kan hjælpe Wikipedia ved at tilføje mere
(http://da.wikipedia.org/w/index.php?title=Sami_Bey_Frash%C3%ABri&action=edit)

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Sami_Bey_Frash%C3%ABri"

Kategorier: Påbegyndte biografier | Albanere

- Denne side blev senest ændret den 7. jan 2006 kl. 23:26.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Moder Teresa

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Moder Teresa (26. august 1910, Skopje – 5. september 1997) var en verdenskendt katolsk nonne, især kendt for sit arbejde blandt fattige i Calcutta i Indien.

Hendes oprindelige navn var Agnes Gonxha Bojaxhiu. Gonxha betyder "blomsterknop." Hun modtog Nobels fredspris i 1979. I 2003 saligkåredes hun af pave Johannes Paul II.

Nobels fredspris
1979

Denne biografi er kun påbegyndt.
Du kan hjælpe Wikipedia ved at tilføje mere
(http://da.wikipedia.org/w/index.php?title=Moder_Teresa&action=edit)

Eksterne henvisninger

- Kort biografi. (<http://bjoerna.dk/albanien/Teresa.htm>) en:Missionaries of Charity. Var Moder Teresa Makedoner eller Albaner? Statue af Moder Teresa ved Universitetet i Tirana (december 2004). Paven har saligkåret Moder Teresa (2003). *Talk of the Devil*, Nexhmije Hoxha omtaler Moder Teresa (2003). Moder Teresa sender meddelelse til Albanerne (1997). Moder Teresa's tale da hun fik Nobel-prisen (1979)

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Moder_Teresa"

Kategorier: Påbegyndte biografier | Katolske munke og nonner | Albanere

- Denne side blev senest ændret den 8. jan 2006 kl. 10:21.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Albansk folkemusik

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Albansk folkemusik spilles især i Albanien, Kosovo og Makedonien. Albansk folkemusik og -sang bruges stadig ved festligheder, f.eks. bryllupper.

Eksterne henvisninger

- en:Folk music
- Birthe Trærup: *Fra min feltforskning i Kosovo*
(<http://migesia.dk/Birthe-Traerup-Feltforskning.htm>)

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Albansk_folkemusik"

Kategori: Albanien

- Denne side blev senest ændret den 17. jan 2006 kl. 20:34.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Nexhmije Hoxha

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Nexhmije Hoxha (født *Xhuglini* den 8. februar 1921 i Monastir i Makedonien) var en albansk politiker, gift med Enver Hoxha.

Nexhmije Hoxha var leder af Den Demokratiske Front, medlem af Folkeforsamlingen (Parlamentet) og direktør for *Instituttet for Marxisme-Leninisme*.

Hun blev fængslet i 1994 efter Hoxha-styrets sammenbrud, men er nu løsladt.

Denne biografi er kun påbegyndt.
Du kan hjælpe Wikipedia ved at tilføje mere
(http://da.wikipedia.org/w/index.php?title=Nexhmije_Hoxha&action=edit)

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Nexhmije_Hoxha"

Kategorier: Påbegyndte biografier | Albanere

- Denne side blev senest ændret den 14. jan 2006 kl. 14:45.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Mehmet Shehu

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Mehmet Shehu var en albansk kommunistisk politiker. Han blev født 10. januar 1913 i nærheden af Mallakastra og døde i Tirana 17. december 1981.

Indholdsfortegnelse

- 1 Militæruddannelse. Deltagelse i den Spanske Borgerkrig
- 2 I den albanske modstandsbevægelse
- 3 I den kommunistiske partiledelse. Minister. Premierminister
- 4 Forholdet til Enver Hoxha
- 5 Selvmord eller drab?
- 6 Ismail Kadaré's roman

Militæruddannelse. Deltagelse i den Spanske Borgerkrig

Mehmet Shehu studerede militærvidenskab i Napoli i 1930'erne. Han deltog i den spanske borgerkrig fra 1937 til 1939 som medlem af den Internationale Garibaldi Brigade. Han var interneret i Frankrig fra 1939 til 1942.

I den albanske modstandsbevægelse

I 1942 indgik han i den kommunistisk orienterede del af den albanske modstandsbevægelse. Han avancerede til chef for den 1' partisanbrigade (1943-1944) og blev senere divisionskommandant i befrielseshæren. Han var én af de ansvarlige for undertrykkelsen af bjergbønderne i Nordalbanien, der var negativt stemt over for kommunisterne.

I 1944 blev han medlem af modstandsbevægelsens regering (Den Nationale Befrielses Anti-fascistiske Råd).

Mehmet Shehu blev næstkommanderende for befrielseshærens generalstab og senere general og generalstabschef efter at have studeret militærvidenskab i Moskva. Blandt andre der har studeret militærvidenskab i Moskva er Albaniens præsident, tidligere general Alfred Moisiu.

I den kommunistiske partiledelse. Minister. Premierminister

Fra 1948 og frem overgik Mehmet Shehu i det væsentlige til civilt politisk arbejde. Han blev medlem af den kommunistiske centralkomité og af den øverste ledelse, politbureauet, og var også i en periode indenrigsminister og ansvarlig for politimyndighederne.

I perioden 1954 til 1981 var Mehmet Shehu premierminister (formand for ministerrådet), fra 1974 var han tillige forsvarsminister.

Forholdet til Enver Hoxha

Han var i mange år Enver Hoxha's støtte, både i opgøret med Tito's Jugoslavien i 1948, med Sovjetunionen i 1961 og med den kinesiske folkerepublik i midten af 1970'erne.

Det er hævdet at Mehmet Shehu omkring 1981 begyndte at anfægte den politiske isolationisme som Enver Hoxha, hans kone Nexhmije Hoxha og flere andre var ansvarlige for.

Selvmord eller drab?

Han blev fundet skudt i sin seng 17. december 1981, og det blev dagen efter officielt sagt at han havde begået selvmord på grund af et nervøst sammenbrud. Han blev hemmeligt begravet ved landsbyen Ndroq.

Kort efter hævdede Enver Hoxha i taler og i sin bog *The Titoites* fra 1982 at Mehmet Shehu havde været flerdobbelt spion for den Jugoslaviske efterretningstjeneste, for KGB og for CIA

Det anses i almindelighed at Mehmet Shehu blev likvideret på ordre af Enver Hoxha, fordi denne ikke ville acceptere kritik af sin isolationistiske linie og af sin øverste politiske ledelse.

Mehmet Shehu's kone, Fiqret (født Sanxhaktari), og to af hans sønner blev fængslet. Den yngste søn, Bashkim, søgte efter sin fars grav og lokaliserede den 19. november 2001.

Ismail Kadaré's roman

Ismail Kadaré har omkring årsskiftet 2005-2006 udgivet en roman på det engelsk-amerikanske marked om forholdet mellem Enver Hoxha og Mehmet Shehu. Romanen hedder *The Successor* og er på vej i dansk oversættelse.

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Mehmet_Shehu"

Kategori: Albanere

- Denne side blev senest ændret den 18. jan 2006 kl. 07:30.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Sali Berisha

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Sali Ram Berisha (født 15. oktober, 1944 i Tropoja i Nordalbanien) er en albansk politiker, tidligere Albaniens præsident og siden valget i 2005 republikkens premierminister.

Sali Berishas familie var bønder, selv er han uddannet som læge fra Tiranas Universitet i 1967. Han har specialiseret sig i kardiologi og blev tilknyttet universitetet som forsker; han blev professor i 1989. Han har været på studieophold i Paris og København.

Indholdsfortegnelse

- 1 Berisha i Hoxha-tiden
- 2 Demokraterne grundlægges
- 3 Tiden som præsident fra 1992 til 1997
- 4 Uroen i 1997
- 5 Sali Berisha som leder
- 6 Boykot af parlamentsarbejdet. Relationer til Kosovo
- 7 Sali Berisha har flyttet sig
- 8 Dannelse af koalitionsregering i 2005
- 9 Fremtiden
- 10 Eksterne henvisninger

Berisha i Hoxha-tiden

Det er blevet sagt at Berisha har været hjertelæge for Enver Hoxha, men det har han bestridt; han siger at han kun har mødt Hoxha et par gange.

I slutningen af Hoxha-styrets tid ytrede Berisha sig offentligt for en liberalisering af det politiske liv; på dét tidspunkt var der stadig étpartistyre.

Demokraterne grundlægges

Han var én af grundlæggerne af Demokraterne, der var (og er) et borgerligt orienteret parti med særlig stærk forankring i den nordlige del af Albanien. Ofte er det ikke ideologi der skilte parterne i Albanien, men geografisk og klanmæssig tilknytning.

Tiden som præsident fra 1992 til 1997

Han blev præsident i 1992. Han indsatte i stort omfang loyale personer, ofte personer fra Nordalbanien, på betydelige poster, og samtidig udviklede nepotismen sig - ifølge anerkendte iagttagere som Miranda Vickers og James Pettifer endda i et meget stort omfang.

Karakteristisk for den politiske udvikling i denne periode var en *enten-eller-holdning* fra begge sider af det politiske spektrum og en markant *bi-polaritet*, dvs. en opdeling af det politiske liv om en *demokratisk* pol og en *socialistisk* pol; i overensstemmelse hermed var det almindeligt at *vinderen tog alt*, hvad der indebar at oppositionen mistede næsten al indflydelse på det landspolitiske niveau.

Uroen i 1997

I 1997 udbrød der uro i Albanien som tog til i styrke. Den umiddelbare anledning var at en række pyramideforetagender kollapsede, og at mange mistede deres sparepenge. Utilfredsheden førte til omfattende social uro, plyndringer af hærens våbenlagre og nærmest borgerkrigs-lignende tilstande.

Der blev sendt en italiensk ledet NATO-styrke - med dansk deltagelse - til landet. Dette var med til at skabe en vis ro og til at sikre at der kunne holdes parlamentsvalg. Resultatet af valget blev at flertallet skiftede, at den socialistisk orienterede fysikprofessor Rexhep Meidani blev ny præsident, og at Berisha-fløjen måtte gå i opposition.

Sali Berisha som leder

Sali Berisha var en enerådig og autokratisk leder, som mere eller mindre bevidst skubbede adskillige fremstående medlemmer ud af partiet, således Neritan Ceka og Genc Pollo, der begge etablerede nye partier i samarbejde med andre udbrydere; Genc Pollo efter at være blevet udmanøvreret som modkandidat i et partiformandsvalg hos Demokraterne (og efter at have beskyldt Berisha for familiemæssig involvering i pyramidekonstruktionerne).

Boykot af parlamentsarbejdet. Relationer til Kosovo

I den første tid efter valgnederlaget gennemførte Demokraterne en boykot af parlamentsarbejdet, der først ophørte i sensommeren 1999. Det har muligvis været medvirkende til holdningsskiftet, at NATO havde inter文eneret i Kosovo osv., og at det internationale samfund var kommet *meget tættere på*.

Berisha har haft gode relationer til Bujar Bukoshi, der gennem flere år var premierminister i en Kosovo albansk eksilregering og med Ibrahim Rugova, der op gennem 1990'erne var illegalt valgt præsident for Kosovo.

Sali Berisha har flyttet sig

Sali Berisha - og hans parti - har i perioden frem til valget i 2005 flyttet sig langsomt væk fra en *alt eller intet*-politik, hvilket bl.a. skyldes en massiv og mangesidet påvirkning fra det internationale samfund.

Dannelse af koalitionsregering i 2005

I modsætning til hvad mange iagttagere ville afvise på forhånd er det lykkedes Sali Berisha at samle en koalitionsregering, at få udarbejdet et avanceret handlingsprogram og at tiltrække flere af dem han tidligere havde frastødt. F.eks. har Genc Pollo accepteret at indtræde som undervisningsminister.

Fremtiden

Både Verdensbanken og EU, såvel som store enkeltpartnere som Italien og USA har udtrykt sig positivt om det fremtidige samarbejde, men der er også iagttagere der tvivler på at Berisha kan gennemføre hvad han har stillet i udsigt, herunder med hensyn til bekæmpelsen af den omfattende korrupsion.

Eksterne henvisninger

- Beskrivelsen bygger bl.a. på Bjørn Andersen: *Albansk navnebog 2000*, se: [1] (<http://bjoerna.dk/albansk-historie/navnebog-2000.htm>)

- <http://www.keshillministrave.al/english/default.asp> Premierministerens officielle hjemmeside. Her kan bl.a. findes officielt foto.

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Sali_Berisha"

Kategori: Albanske politikere

- Denne side blev senest ændret den 19. jan 2006 kl. 18:37.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Alfred Moisiu

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Alfred Spiro Moisiu (født 1. december 1929). Han var været militærmand og minister, og han har været Albanien's præsident siden 24. juli 2002.

Alfred Moisiu blev født i Shkodra som søn af Spiro Moisiu. En slægtning var den berømte skuespiller Aleksander Moisiu (1879-1935), der i mange år levede i Wien.

Alfred Moisiu deltog som ung i modstandsbevægelsen mod den tyske besættelse. Han kom til Sovjetunionen i 1946 hvor han fik en officersuddannelse på den militære ingeniørskole i det daværende Leningrad. Han kom tilbage til Albanien i 1948, hvorefter han gjorde tjeneste som delingsfører og som lærer på officersskolen og militærakademiet i Tirana. Han kom påny til Sovjetunionen i 1952, hvor han i Moskva gennemgik videregående uddannelse på Akademiet for Militær Ingeniørvidenskab frem til 1958. Han bestod med udmærkelse.

Alfred Moisiu vendte herefter tilbage til Albanien for at forrette tjeneste i ingeniørtropperne. Senere fulgte han generalstabskurser i Tirana og blev chef for en pontonbrigade, indtil han i 1971 fik ledelsen af et kontor i forsvarsministeriet der havde ansvaret for befæstningsarbejder. Det var i dén periode at der blev bygget et stort antal små bunkers over hele Albanien.

Alfred Moisiu opnåede i 1979 en doktorgrad i militærvidenskab.

Han var viceforsvarsminister under ministrene Beqir Balluku, Mehmet Shehu og Kadri Hasbiu fra 1981 til oktober 1982, dvs. på dét tidspunkt hvor Mehmet Shehu - formentlig - kom uoverens med Enver Hoxha og blev likvideret.

Alfred Moisiu blev i 1982 forflyttet til Burrel, hvor han - sandsynligvis som en politisk degradering - gjorde tjeneste som chef for en mindre enhed af ingeniørtropperne frem til 1984, hvor han blev pensioneret 55 år gammel.

I overgangsperioden december 1991-april 1992 efter Hoxha-styret's sammenbrud blev han forsvarsminister i Vilson Ahmeti's overgangsregering af 'teknikere', hvorefter demokraten Aleksander Meksi blev premierminister.

Herefter var Alfred Moisiu rådgiver for forsvarsministeren indtil han - i 1994 - blev viceforsvarsminister. Én af hans bestræbelser gik ud på at forberede en tilknytning til og senere - om muligt - en optagelse i NATO.

Alfred Moisiu tog i 1994 initiativ til oprettelsen af den Albanske Atlantsammenslutning og han blev dens første formand.

Efter at Sali Berisha's styre blev væltet i 1997 og der blev dannet en socialistisk ledet regering under Fatos Nano blev Alfred Moisiu afskediget som viceforsvarsminister.

Da parlamentet i 2002 skulle vælge præsident efter socialisten, fysikprofessor Rexhep Meidani nåede partierne til enighed om at Alfred Moisiu skulle være en såkaldt konsensus-kandidat, omend det skete efter betydeligt pres fra forskellige internationale organisationer.

Alfred Moisiu har vist sig at være en 'synlig' præsident, der har lagt vægt på at styrke demokratiet og det parlamentariske arbejde. Han har udtalt sig skarpt mod korrupsion og magtmisbrug og har dermed flere gange irriteret premierminister Fatos Nano, der måtte afgå efter valget i 2005. Alfred Moisiu's valgperiode slutter i juli 2007, hvor han vil være 77 år.

Alfred Moisiu har i flere år været enkemand.

Han behersker russisk, italiensk og engelsk.

Eksterne henvisninger

- <http://www.president.al/english/pub/default.asp> Den albanske præsidents officielle webside
- Kujtim Cashku: *Kolonel Bunker*, albansk spillefilm med Agim Qirjaqi i titelrollen. Filmen tager udgangspunkt i en politisk udrensning og i bygningen af de mange forsvarsbunkere over hele Albanien

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Alfred_Moisiu"

Kategori: Albanske politikere

- Denne side blev senest ændret den 19. jan 2006 kl. 18:38.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- [Privacy policy](#)
- [Om Wikipedia](#)
- [Forbehold](#)

Ismail Kadaré

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Ismail Kadaré (også stavet Ismail Kadaré eller Ismail Kadare), f. 28. januar 1936 i Gjirokastra, er en fremtrædende albansk forfatter. Han var protegé af Enver Hoxhas styre, men blev samtidig overvåget, hvilket Shaban Sinani har dokumenteret. Kadaré var en tid medlem af Folkeforsamlingen (Parlamentet).

Ismail Kadaré,
foto: Bjørn Andersen,
2003

Indholdsfortegnelse

- 1 1990: Afhopning til Paris
- 2 2002: De røde pashaer der forsvandt
- 3 2003: Konference om religion og samfund med udgangspunkt i Huntingtons teori om clash of civilizations
- 4 2005: Man Booker International Prize
- 5 2005-2006: Roman om forholdet mellem Enver Hoxha og Mehmet Shehu
- 6 Værker på dansk
- 7 Eksterne henvisninger

1990: Afhopning til Paris

Hoppede af til Frankrig i 1990, bor fortsat i Paris, men er ofte på besøg i Albanien. Afhopningen fremkaldte undren fra mange sider. Hvorfor på dét tidspunkt? Nogle håbede på ham som den første *frie* albanske præsident og var derfor skuffede. Kadaré har adskillige gange afvist at han ville være præsident - sandsynligvis fordi han mente at han kunne gøre større nytte som forfatter.

2002: *De røde pashaer der forsvandt*

I marts 2002 opstod der røre om et digt som Ismail Kadaré har skrevet i 1974. Digtet hedder *Në mesditë Byroja Politike u mbloodh (Politbureauet blev samlet ved aftenstid)* eller *Pashallaret e Kuq (De røde pashaer)*.

Maleren, forfatteren og arkitekten Max Velo, der var fængslet mange år i Hoxha-tiden, havde ikke kunnet finde digtet, men havde hørt om det. Han trak historien om digtet frem i ét af *sine* digte, hvis overskrift er: *De røde pashaers forsvinden*.

I den følgende tid var der mange gætterier, indtil digtet blev fundet i statens arkiver.

Forfatteren Fatos Lubonja, også en forfatter der havde været fængslet, mente at det forsvundne digt var en hyldest til Enver Hoxha m.fl. og at Kadare *flirtede* med regimet, mens andre, f.eks. Bashkim Shehu, søn af daværende premierminister Mehmet Shehu og (engang?) ven af Kadaré, antog at digtet var kritisk, i det mindste mod *bureaukraterne*.

Digtet skulle have været trykt, men det blev forhindret *højt oppe fra* - Enver Hoxha skal have været negativ over for det. Så vidt det fremgår blev Kadaré kaldt til møde hos Kommunistpartiets generalsekretær, Ramiz Alia (den sidste præsident under Hoxha-styret), hvor der blev læst og påskrevet, for man brød sig ikke om det. Måske fordi det var *for*

underdanigt, så underdanigt at det kunne virke ironisk?

Nogle i partiapparatet mente at Kadaré skulle straffes, andre - bl.a. Hysni Kapo - at det var tilstrækkeligt hvis han bøjede af og formulerede en selvkritik, og dette blev øjensynligt resultatet.

Heri skal Kadaré ifølge den albanske avis *Gazeta Shqiptare* have skrevet:

The only aim and preoccupation of my life is to return in the quarries, in that great and honoured place of party's aids, without which, either my life, nor my work would have a meaning. And I thank my friend, who banned the publishing of my poem, and prevented me from the fatal fall.

Kadaré selv skal i 2002 have sagt at han ikke mente det gamle digt var systemkritisk, og han mindede om de omstændigheder hvorunder det blev skrevet.

I midten af marts fandt *Gazeta Shqiptare* digtet i statens arkiver (og forelagde det for Kadaré).

I digtets begyndelse spørger han: Hvorfor samles politbureauet? Der er ingen trusler udefra. Men der er noget galt, og der må gøres noget. En sort kræft er på vej nedefra. De mange der opfører sig som bureaukrater underminerer bygningen. Men frygt ikke Enver Hoxhas skarpe øje vil finde dem.

2003: Konference om religion og samfund med udgangspunkt i Huntingtons teori om *clash of civilizations*

Kadaré var i 2003 én af hovedarrangørerne af *the international conference »Religions and Civilization in the New Millennium: the Albanian case«* (Tirana). Konferencen tog udgangspunkt i Samuel Huntington's berømte bog: *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. Hensigten var at vise at netop i Albanien var der stor fordragelighed mellem personer med forskellige religiøs baggrund, og at det meget længe havde været sådan. Konferencen blev fulgt op af en lidt anden Balkan-konference året efter - og også i Tirana. Denne konference blev afholdt i samarbejde mellem UNESCO og den albanske præsident og drejede sig om *religiøs tolerance*. Konferencen vedrørte albanske forhold, men også forholdene andetsteds på Balkan.

2005: Man Booker International Prize

Fik den første *Man Booker International Prize* i 2005. Er flere gange nævnt som kandidat til Nobel-prisen.

2005-2006: Roman om forholdet mellem Enver Hoxha og Mehmet Shehu

Ismail Kadaré har omkring årsskiftet 2005-2006 udgivet en roman på det engelsk-amerikanske marked om forholdet mellem Enver Hoxha og Mehmet Shehu. Romanen hedder *The Successor* og er på vej i dansk oversættelse.

Værker på dansk

Flere af hans værker er udkommet på dansk, således: *Her er Tirana* (1981), *Den døde hærs general* (1985), *Nichen i muren* om Ali Pasha fra Tepelena (1989), *Hvem hjemførte Doruntine?* (1990), *Drømmenes palads* (1994) og *Ufuldendt april* om slægtsfejder og

blodhævn i Nordalbanien (1994). På svensk findes desuden *Den hårda vintern* (1980) om skismaet mellem Sovjetunionen og Albanien.

Eksterne henvisninger

- Shaban Sinani: *Një dosje për Kararenë*, Tirana. Om Hoxha-styrets overvågning af Kadaré
- Afsnittet om de røde pashaer er skrevet på grundlag af Bjørn Andersen: *Albansk Almanak 2002*.
- Diskussion af *Ufuldendt april*: Bjørn Andersen i *Albanske Studier* bd. 2 (2002)
- <http://www.complete-review.com/quarterly/vol6/issue2/bellos.htm> David Bellos' artikel: *The Englishing of Ismail Kadare. Notes of a retranslator* om vanskelighederne med at oversætte netop Kadaré
- <http://www.manbookerinternational.com/media/20050602.php> Man Booker International's beskrivelse af Kadaré
- en:Samuel_huntington: Engelsk Wikipedia's artikel om Samuel P. Huntington

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Ismail_Kadar%C3%A9"

Kategorier: Forfattere | Albanere

- Denne side blev senest ændret den 19. jan 2006 kl. 21:12.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Shaban Sinani

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Shaban Sinani er en albansk forsker og journalist. Han har en doktorgrad og er professor.

Han har været avismedarbejder og forsker og tilknyttet det Albanske Videnskabelige Akademi. Han var indtil november 2005 direktør for Det Albanske Nationalarkiv. Efter regeringsskiftet i 2005 måtte han træde tilbage fra denne stilling. Han blev erstattet af professor, dr. **Nevila Nika** - der så vidt vides havde denne post i Sali Berisha's første regeringsperiode.

Han har udgivet adskillige bøger på albansk og fransk. Blandt andet har han efter arkivstudier dokumenteret at forfatteren Ismail Kadaré - skønt protegeret af Hoxha-styret - blev overvåget af samme.

Shaban Sinani var én af organisatorerne af forskellige aktiviteter i anledning af Skanderbegs 600-års fødselsdag i 2005. Et arrangement i København måtte opgives på grund af hans fratræden.

Eksterne henvisninger

- Shaban Sinani: *Një dosje për Kararenë*, Tirana. Om Hoxha-styrets overvågning af Kadaré
- Interview på albansk med Shaban Sinani om Kadaré-sagen (http://www.trepca.net/kultura/2004/040109_interviste_shaban_sinanin_dosja_kadare.f)
- Shaban Sinani: Artikel om (http://www.albmuzika.com/nene_tereza.htm) Moder Teresa (illustreret, på albansk)
- Om planerne for et dansk Skanderbeg-seminar. Baggrundsmateriale (<http://scanderbeg.dk/>)

Denne biografi er kun påbegyndt.
Du kan hjælpe Wikipedia ved at tilføje mere
(http://da.wikipedia.org/w/index.php?title=Shaban_Sinani&action=edit)

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Shaban_Sinani"

Kategori: Påbegyndte biografier

- Denne side blev senest ændret den 19. jan 2006 kl. 00:46.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Qemal Minxhozi

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Qemal Minxhozi er en albansk diplomat og politiker. Fra 2002 til foråret 2005 var han chef for den albanske ambassade i København (chargé d'affaires). Han blev i sommeren 2005 valgt som socialistisk parlamentsmedlem i Dibra-området.

Eksterne henvisninger

- Qemal Minxhozi: *Albanien er et stabiliserende land* (<http://miqesia.dk/Qemal%20Minxhozi%20040408.htm>)
- *We have to change the mentality. Interview with Qemal Minxhozi* (<http://bjoerna.net/articles/Qemal-Minxhozi.pdf>) . Dansk udgave af interviewet i: Bjørn Andersen: *To skridt fremad?* [2005]

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Qemal_Minxhozi"

Kategori: Albanske politikere

- Denne side blev senest ændret den 19. jan 2006 kl. 18:38.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

Qemal Minxhozi, foto: Bjørn Andersen, 2005

Ibrahim Rugova

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Ibrahim Rugova [efternavnet udtales med tryk på 2' stavelse] (født 2. december 1944) er en Kosovo albansk politiker. Han er præsident for Kosovo [på albansk: Kosova med tryk på 2' stavelse].

Navnet Rugova er et gammelt Kosovo-navn - og et område nordvest for Pejë, op mod Montenegros grænse - kaldes Rugovë.

Faderen, Ukë Rugova, og bedstefaderen, Rustë Rugova, blev summarisk henrettet af jugoslaviske kommunister 10. januar 1945 i slutningen af 2. verdenskrig.

Ibrahim Rugova, Kosovos præsident

Ibrahim Rugova er litteraturforsker af uddannelse og har en ph.d. fra Prishtina Universitet fra 1984. Inden ph.d'en studerede han bl.a. et år på Ecole Pratique des Hautes Etudes hos Roland Barthes. Han har været forskningsmedarbejder og skribent i mange år. Han har skrevet et berømt værk om ærkebiskop Pjetër Bogdani der spillede en vigtig politisk rolle omkring 1689.

Indholdsfortegnelse

- 1 Illegalt valgt præsident. Hans politik
- 2 Forholdet til befrielsesbevægelsen
- 3 Rambouillet og krigen i 1999
- 4 Sommeren 1999 og frem
- 5 Valgt som præsident
- 6 Kræftsygdom
- 7 Eksterne henvisninger

Illegalt valgt præsident. Hans politik

Ibrahim Rugova blev formand for Kosovos Forfatterforening i 1988, senere blev han formand for LDK (et forbund af 'borgerligt' orienterede organisationer). Efter at Serbien ophævede selvstyret i Kosovo, blev han - i begyndelsen af 1990'erne - illegalt valgt som præsident af albanerne.

Han har hele tiden været fortalere for en ikke-involvering i det serbiske samfundsliv og for en ikke-voldelig protest mod den serbiske undertrykkelse. Han har i mange år talt for at Kosovo skulle være helt selvstændig.

Oprindeligt var han allieret med Bujar Bukoshi, som han udpegede til premierminister i en eksilregering omkring 1991. Det kom imidlertid til en brud mellem dem i 1995.

Han blev genvalgt som præsident i 1998, men flere partier boykottede dog valget, fordi de fandt Rugova for svag.

Forholdet til befrielsesbevægelsen

Ibrahim Rugova ville først ikke anerkende UÇK, befrielsesbevægelsen. Til at begynde med beskrev han den som en serbisk provokation. Han var uenig i UÇK's strategi, som byggede på en formodning om at det ville kunne lykkes at fremprovokere en udenlandsk intervention, men han har - skridt for skridt - fundet en måde at leve med UÇK på. Han erkendte at USA - med Madeleine Albright i spidsen - syntes at foretrække UÇK for ham og LDK.

Rambouillet og krigen i 1999

Han deltog i Rambouillet-forhandlingerne som medlem af den Kosovo albanske delegation - men blev nærmest skubbet til side af de *væbnede* som var i alliance med professor Rexhep Qosja som stræbte efter dannelsen af et Storalbanien. Publicisten, den senere politiker og partileder Veton Surroi prøvede at formidle.

Ibrahim Rugova kom voldsomt i klemme under krigen i 1999 - hvor Milošević søgte at *bruge* ham propagandistisk og mere eller mindre tvang ham til at indgå en aftale om at der ikke skulle være indblanding udefra og til at Kosovo skulle styres af serberne og albanerne selv. Måske mente Rugova på det tidspunkt at det var sandsynligt at Præsident Milošević ville sidde på magten i Kosovo også efter krigen, selv om han afgjort ikke ønskede det, men i så fald skiftede han senere standpunkt. Han blev sendt hjem af Milošević og rejste i forståelse med ham til Rom. Præsident Milošević talte ved den lejlighed med den italienske udenrigsminister Dini om det praktiske arrangement.

Mange i UÇK opfattede Rugova som forræder og mente at han ikke udviste dét mandsmod man måtte forvente af en albansk leder. Sandsynligvis *var* Rugova bange - dog næppe så meget for sit eget skind, som på sin families vegne. Han turde heller ikke vende tilbage til Kosovo efter krigens ophør før han kunne være nogenlunde sikker, men besøgte derimod en flygtningelejr i Makedonien hvor han blev tiljublet.

Sommeren 1999 og frem

Han var medlem af UNMIK's Overgangsråd, men udeblev fra de første møder for at understøtte kravet om at LDK-siden skulle være stærkere repræsenteret.

Ibrahim Rugova bruger tit symboler. Når han (næsten) altid går med et silketørklæde om halsen skal det symbolisere at Kosovo ikke er blevet en selvstændig stat.

Valgt som præsident

Da UNMIK havde arrangeret nye valg, valgte parlamentet ham til præsident for Kosovo. Der er næppe tvivl om at Ibrahim Rugova nyder stor opbakning i befolkningen, måske især blandt de ældre og blandt de moderate yngre, men valget af ham var en konsekvens af en aftale om magtdelingen mellem de forskellige politiske kræfter. Siden valget er premierministerposten derfor tilfaldet repræsentanter for den tidligere modstandsbevægelse.

Kræftsygdom

I 2005 bekendtgjorde Ibrahim Rugova at han havde fået kræft, men at han ville gøre alt hvad han kunne for at fortsætte sit politiske arbejde.

Eksterne henvisninger

- Beskrivelsen bygger på Bjørn Andersen: *Albansk navnebog 2000*, se: [1] (<http://bjoerna.dk/albansk-historie/navnebog-2000.htm>)
- Biografi på Kosova Information Centre

(<http://www.kosova.com/lexo.php?kat=8&artikulli=202>)

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Ibrahim_Rugova"

Kategorier: Politikere | Albanere

- Denne side blev senest ændret den 19. jan 2006 kl. 09:45.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Privacy policy
- Om Wikipedia
- Forbehold

